

FIȘA DISCIPLINEI**ARHITECTURĂ ECLESIALĂ/ ECCLESIASTICAL ARCHITECTURE**

Anul universitar 2026--2027

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Arte vizuale
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Artă Sacră
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		ARHITECTURĂ ECLESIALĂ/ ECCLESISTICAL ARCHITECTURE				Codul disciplinei	ORL4457
2.2. Titularul activităților de curs					Lect. Univ. Dr. Balan Bradu Nicolae		
2.3. Titularul activităților de seminar					Lect. Univ. Dr. Balan Bradu Nicolae		
2.4. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7. Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	1	3.6 seminar/laborator	1
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
3.5.1. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					8
3.5.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
3.5.3. Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					14
3.5.4. Tutoriat (consiliere profesională)					2
3.5.5. Examinări					1
3.5.6. Alte activități					2
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				47	
3.8. Total ore pe semestru				75	
3.9. Numărul de credite				3	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Studentii se vor prezenta a seminariei având la ei toate materialele necesare, solicitate în prealabil de către profesor.
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Studentii se vor prezenta a seminariei având la ei toate materialele necesare, solicitate în prealabil de către profesor.

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)¹

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență
CP1	Contextualizează activitatea artistică Contextualizes the artistic activity
CP5	Creează schițe. Creates sketches
CP6	Studiază tehnici artistice. Studies artistic techniques
CP8	Stabilește compoziția imaginii. Establishes the composition of the image.
CP18	Lucrează cu opere de artă. Works with works of art.
Competențe transversale	
Codul competenței	Competență
CT1	Se exprimă într-un mod creativ Expresses themselves in a creative manner.
CT2	Este atent la detalii Pays attention to detail.

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)²

Rezultatele învățării vizate prin disciplină		
Codul competenței	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)
CP1	7. Înțelege relația dintre cunoașterea teologică și procesul de creație artistică 7. Understands the relationship between theological knowledge and the process of artistic creation	1. Absolventul integrează informații din teologie, istoria artei și patrimoniu în formularea conceptului artistic. 1. The graduate integrates information from theology, art history and heritage in formulating the artistic concept.
CP5	Studentul/absolventul identifică și definește temele de creație.	Studentul/absolventul Selectează teme în funcție de afinitatea personală sau interesul public sau conform indicațiilor unui client;
CP5	33. Absolventul cunoaște relația dintre etapele procesului și rezultatul artistic și spiritual. 33. The graduate knows the relationship between the stages of the process and the artistic and spiritual result.	33. Absolventul documentează și analizează etapele procesului creativ. 33. The graduate documents and analyses the stages of the creative process.
CP6	18. Absolventul cunoaște principalele tehnici de realizare a icoanelor și ansamblurilor murale. 18. The graduate knows the main techniques used in the creation of icons and mural ensembles.	18. Absolventul integrează în lucrări rezultatele documentării teologice și iconografice. 18. The graduate integrates the results of theological and iconographic research into their works.

¹ Se vor prelua din Planul de învățământ al programului de studii acele competențe profesionale și/sau transversale la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa disciplinei. Pentru fiecare competență se va prelua întregul enunț, inclusiv codul competenței, cu formularea care apare în planul de învățământ, fără modificări. Dacă nu se preia nici o competență din oricare din cele două categorii, se șterge linia din tabel aferentă acelei categorii.

² Se menționează rezultatele învățării specifice programului de studiu la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa. Enunțurile, preluate fără modificări din Planul de învățământ în funcție de tipul disciplinei (DF/DS/DC) se trec în dreptul competenței asociate.

CP8	Absolventul cunoaște principiile compoziției vizuale: echilibru, ritm, proporție, ierarhie, centru de interes și unitate plastică. The graduate knows the principles of visual composition: balance, rhythm, proportion, hierarchy, focal point and visual unity.	Absolventul stabilește structura compozițională a imaginii, organizând coerent personajele, formele, registrele și raporturile spațiale. The graduate establishes the compositional structure of the image by coherently organising figures, forms, registers and spatial relationships.
CP8	Absolventul cunoaște modalități de organizare a spațiului plastic în raport cu tema, formatul, tehnica și contextul lucrării. The graduate knows ways of organising pictorial space in relation to the theme, format, technique and context of the work.	Absolventul corelează elementele de desen, culoare, lumină și ritm vizual pentru a susține expresivitatea și lizibilitatea compoziției. The graduate correlates drawing, colour, light and visual rhythm elements in order to support the expressiveness and readability of the composition.
CP18	29. Absolventul cunoaște implicațiile teologice și estetice ale alegerii unui anumit stil. 29. The graduate knows the theological and aesthetic implications of choosing a particular style.	29. Absolventul selectează stiluri de ilustrare adecvate temei, spațiului și publicului. 29. The graduate selects illustration styles appropriate to the theme, space and audience.

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)
Studentul/absolventul identifică elementele specifice ale picturii bizantine: construcția, proporția, hieratismul figurilor, stilizarea.
Studentul/absolventul descrie principalele tehnici de exprimare ale picturii bizantine: tempera cu ou, al fresco, al secco.
Studentul/absolventul recunoaște rolul geometriei în construcția formelor și caracteristicile liniei bizantine: simplitate, claritate și puritate.
Abilități academice specifice (Specific academic skills)
Studentul/absolventul utilizează desenul și culoarea în organizarea și redarea elementelor din studiul după iconografia veche sau cea contemporană.
Studentul/absolventul aplică tehnici de lucru în culoare pentru a studia icoana veche drapaj și anatomia transfigurată.
Studentul/absolventul realizează studii ale formelor, drapajului și figurii umane, folosind măsurători, proporții, construcție liniară, pată și observație directă.

8. Conținuturi

Introducere: viziune, abordare, scop, modalitate de predare, modalitate de evaluare.	Prelegere, analiza teoretică pe imagini, analiza arhitecturală grafică aplicabilă la curs, dialog cu studenții	1 prelegere
Precedente veterotestamentare ale arhitecturii creștine.	Idem	1 prelegere
Precedente antice profane ale arhitecturii creștine.	Idem	1 prelegere

• . Primele forme si inceputul arhitecturii crestine. • Tipul spatial bazilical • Tipul spatial central. • Sinteza spatiala - primele forme. • Sinteza spatiala - definirea tipologiilor. • Sinteza spatiala - declinari ale tipologiilor. • Tipologiile spatiale ale arhitecturii bizantine - evolutie dupa disparitia Imperiului Bizantin. • Mize si aplicabilitate in arhitectura contemporana a bisericilor ortodoxe. • Mize si aplicabilitate in arhitectura contemporana a bisericilor ortodoxe.	Idem	9 prelegeri
• Curs de rezerva - in cazul in care una din tematicile precedente se extinde. • 14. Concluzii si recapitulare in vedere evaluarii.	Idem	2 prelegeri
8.2 Seminarii		
• Introducere: viziune, abordare, scop, modalitate de predare, modalitate de evaluare.	Explicarea practică a aspectelor teoretice, exemplificarea, analiza studiilor de caz, discuții, răspunsuri directe la întrebări	1 sem.
• Precedente veterotestamentare ale arhitecturii crestine	Idem	1 sem.
• Precedente antice profane ale arhitecturii crestine.	Idem	1 sem.
• . Primele forme si inceputul arhitecturii crestine. • Tipul spatial bazilical • Tipul spatial central. • Sinteza spatiala - primele forme. • Sinteza spatiala - definirea tipologiilor. • Sinteza spatiala - declinari ale tipologiilor. • Tipologiile spatiale ale arhitecturii bizantine - evolutie dupa disparitia Imperiului Bizantin. • Mize si aplicabilitate in arhitectura contemporana a bisericilor ortodoxe. Mize si aplicabilitate in arhitectura contemporana a bisericilor ortodoxe.	Idem	9 sem.

- Curs de rezerva - in cazul in care una din tematicile precedente se extinde. 14. Concluzii si recapitulare in vedere evaluarii.	Idem	2 sem.
Bibliografie		
Bibliografie BIBLIOGRAFIE GENERALĂ		
Bibliografie: BICA, Smaranda Maria, Cer = Cupolă. Structura bisericii creștine, Editura Paideia, București, 2000. BRANIȘTE, Ene, Liturgica generală II, Editura Basilica, București, 2015. ICĂ, Ioan I., jr., De la Dionisie Areopagitul la Simeon al Tesalonicului: integrala comentariilor liturgice bizantine: studii și texte, Deisis, Sibiu, 2012. Pr. Prof. Dr. Viorel IONIȚĂ (coord.), Istoria Bisericească Universală, Editura Basilica, 2021. MANGO, Cyril, Architettura Bizantina, Electa, Milano, 1999. PALLASMAA, Juhani, Privirea care atinge. Arhitectura și simțurile. Editura Fundației Arhitext Design, București, 2015. Pr. Dr. Ioan STANCU, Templul din Iersualim. Fenomenologia Spațiului Sacru, Editura Tiparg, București, 1999. STĂNILOAE, Dumitru, Spiritualitate și comuniune în Liturghia ortodoxă, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2014. VASILIEV, Aleksandr Aleksandrovicu, Istoria Imperiului Bizantin, Editura Polirom, Iași, 2010.		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Aspectele studiate în cadrul disciplinei contribuie la dezvoltarea capacității studenților de a analiza diferite ansambluri artistice și de a cunoaște amănunțit specificul arhitecturii, atât de necesare viitoarei activități pe care o vor depune majoritatea dintre ei, răspunzând astfel așteptărilor preoților și credincioșilor, dar și potențialilor beneficiari ai activității lor. Cunoștințele dobândite corespund cerințelor asociațiilor profesionale, respectiv Comisiei de Pictură Bisericească pentru a facilita dobândirea autorizației de pictor bisericesc, după parcurgerea etapelor de ucenicie și stagiatură.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoașterea specificului fiecărei teme studiate	Specificul temei este de natura interpretativa si conceptuala, cursul fiind un sprijin in realizarea acesteia.	40 %
0.5 Seminar/laborator	Realizarea de catre	Lucrarea se predă	60%

	fiecare student a unei lucrari personale a carei tema se lanseaza de catre profesor la cursul 1 introductiv	online către profesor si se sustine sintetic in cadrul examenului	
10.6 Standard minim de performanță			
Minim jumătate din cerințe cuprinse în lucrarea teoretică			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)³

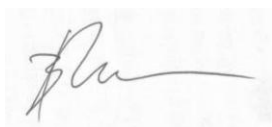
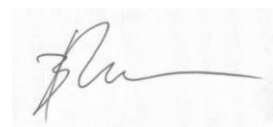
Nu se aplică

Data completării:

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

11.09.2026

Data avizării în departament:

Semnătura directorului de departament

³ Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "*Nu se aplică*".